

Ioana Heidel, *Dincolo de orizont, Amintiri,*
Ed. SITECH, Craiova, 2013; Ediția a II-a,
Dincolo de orizont,
Roman, revăzută și adăugită, Ed. Nico, Tg.Mureș, 2014

Dana Sofia Bänder

Autobiografia Ioanei Heidel, „Dincolo de orizont“, este o impresionantă descriere a drumului spinos parcurs de autoare și în același timp o emoționantă redare a vieții cotidiene precum și a evenimentelor social-politice, care s-au desfășurat pe meleagurile României și Germaniei în ultimele decenii ale sec. XX și la începutul sec. XXI.

Născută în Oltenia, în localitatea Goicea, pe malurile Desnățuiului, unde își petrece copilăria și prima tinerețe, va pleca la Craiova și apoi la studii la București. Acolo face cunoștință cu viitorul ei soț, care provine dintr-o familie de sași din Sighișoara. Locuind mulți ani în casa părinților soțului ei și având locuri de muncă în Saschiz și Sighișoara, autoarea este confruntată cu un mediu cu totul diferit față de plaiurile natale din Lunca Dunării, cât și față de modul de viață din Oltenia și Muntenia. Împreună cu fiul ei părăsește meleagurile transilvănene, plecând în Germania, unde locuiește împreună cu soțul ei până în ziua de astăzi.

Prima ediție a cărții poartă subtitlul *Amintiri*, a doua ediție *Roman*, precizând astfel intenția unei descrieri subiective a evenimentelor, văzute prin prisma experiențelor personale. Cursul povestirii se desfășoară în mare parte în ordine cronologică, cu unele pasaje retrospective sau documentare.

Unele capitole sunt dedicate descrierii vieții cotidiene din Sighișoara și mediului rural al Saschizului, punând în evidență contribuția substanțială a civilizației săsești, care a jucat un rol decisiv în dezvoltarea Transilvaniei.

Autoarea reușește să atragă atenția și interesul cititorului atât pentru spațiul dunărean, cât și pentru cel transilvănean. Rămânând legată de plaiurile natale, de glia strămoșească, face cunoștință și pătrunde în mediul multicultural sighișorean,

recunoscând și admirând aportul evident al comunității săsești, înrădăcinată în structurile reformatoare ale bisericii protestante.

Fermecătoare este descrierea locului de baștină, unde Dunărea a nivelat în decursul mileniilor un peisaj inedit cu un sol fertil, care a atras popoare, al căror grai și nume s-a pierdut în negura trecutului, dar ale căror vestigii le admirăm și astăzi¹. Cândva a coborât din munți cu oile un păcurar, care a rămas în Lunca Dunării, urmașii lui trăind până în zilele noastre pe aceste meleaguri². Tot din timpuri arhaice s-au păstrat obiceiuri și mituri, ca cel al ursitoarelor, care torc firul vieții³.

Părăsind în adolescență satul natal, autoarea parcurge o serie de etape în diferite părți ale României, ajungând și rămânând în final în Germania, în orașul Würzburg. Fiecare etapă este o nouă încercare, o nouă experiență. Cu tenacitate, perseverență și curaj, se impune, după terminarea studiilor la Craiova și București, atât la locul de muncă cât și în viața particulară.

Perioada postbelică, lupta zilnică a individului pentru a supraviețui într-un regim totalitar se derulează în fața cititorului în imagini vii.

Fascinată de peisajul transilvănean și de cultura comunității săsești, care a persistat de-a lungul secolelor, dăruindu-ne printre altele o localitate inedită, este confruntată în același timp cu tradiții și mentalități necunoscute, cu concepții și prejudecăți umiltoare.

Umiltoare au fost și unele situații în Germania, unde se zbate să salveze viața fiului ei grav bolnav. Biruind nenumărate impasuri, reușește cu sprijinul și ajutorul multor persoane și instituții să-și făurească o existență demnă.

¹ În acest ținut sunt atestate Cultura Vinča (cca. 5000 î.Ch.) și Cultura Verbicioara (cca.1500 î. Ch.).

² Legenda spune că păcurarul avea trei fete, Ciuta, Goicea și Dulgeana, cărora le-a lăsat moștenire ținutul, pe care astăzi se află localitatea Goicea. Legenda s-a adevărat prin scrisoarea lui Alexandru Voievod din anul 1575, în care este amintită această așezare. Prin statuia, ce reprezintă fiecele păcurarului împreună cu turma de oi, ridicată în parcul din vestul comunei, este evidențiat acest eveniment.

³ Credința în ființe supranaturale, care sunt stăpâne pe soarta oamenilor, este atestată în legendele Greciei antice (moirai), precum și în miturile epocii romane (parcae). Clotho ține caerul, Lachesis învârte fusul, Atropos taie firul.

Coperta ediției a II-a simbolizează drumul pe care destinul a purtat pașii Ioanei Heidel. Centrul imaginii o redă îndepărtându-se, părăsind deci locul natal, sugerat jos în partea stângă prin statuia legendei localității Goicea. Lasă în urmă ei și Sighișoara, reprezentată printr-un grup de clădiri medievale culminate de mărețul Turn cu Ceas în partea dreaptă a imaginii. Călătoria se îndreaptă spre locuri necunoscute, la capătul cărora se află impunătoarea cetate a orașului Würzburg. Doar umbra ei o însoțește pe calea pustie și grea, sugerată prin stânci aride, poduri și ziduri înalte. Albastrul puternic din partea superioară a copertei se dizolvă treptat în razele apusului de soare. Ioana Heidel a plecat dincolo de orizont, așa cum au prorocit ursitoarele. Stilul descriptiv cu expresii neaoșe și cu pasaje melancolice alternează cu modul concis, în care sunt prezentate date istorice precise, reduse la evenimente esențiale.

Complexitatea evenimentelor într-o societate, în care noțiunile de demnitate, integritate, libertate sunt ignorate, se desfășoară în fața cititorului ca o lecție de istorie de neuitat. Descompunerea comunității săsești prin desproprietărire, deportare și emigrare este redată exemplar prin descrierea tulburătoare a destinului unor persoane din Sighișoara.

După marele succes al primei ediții din octombrie 2013, a urmat în aprilie 2014 a doua ediție revizuită.

Lansarea cărții a avut loc la *Sighișoara*, în 22 aprilie 2014, la librăria Horia Teculescu. Evenimentul a fost publicat în *JRS (Jurnalul Sighișoara Reporter)*, nr. 849.

La *Craiova*, cartea a fost prezentată în data de 4 august în studioul de televiziune *Oltenia 3TV*, în 5 august în studioul de televiziune *Tele U*, în 17 august în studioul de *Radio Oltenia Craiova*, în 4 septembrie la *Casa de Cultură „Traian Demetrescu“*.

La *Timișoara*, a avut loc o nouă lansare în cadrul celei de *A 7-a Conferințe Internaționale „UNIFERO”*, care a avut loc din 8-10 august.

La *Lăpușna*, în cadrul unei noi prezentări, organizată de Direcția Județeană pentru Cultură Mureș, din 15 august, i se acordă *Premiul Festivalului-Concurs „Credo“*.

Dintre nenumăratele recenzii publicate ar fi de amintit: *Ramuri* a Uniunii Scriitorilor din România, nr.2, 2014 (Craiova), *Plumb* a Uniunii Scriitorilor, nr.84, 2014 (Bacău), *Vatra Veche*, nr.3, 2014 (Tg.Mureș), *Plumb* a Uniunii Scriitorilor, nr.85, 2014 (Bacău), *Creneluri Sighișorene*, nr. 4, 2014, *Vatra Veche*, nr.6, 2014 (Tg. Mureș), *Univers cultural-Cuvântul liber*, nr.132, 2014 (Tg.,Mureș), *Univers-cultural-Cuvântul liber*, nr. 152, 2014 (Tg.Mureș), *Constelații diamantine* a Ligii Scriitorilor Români, nr. 8, 2014 (Craiova), *Siebenbürgische Zeitung*, Folge 5, 2014, (Germania), *Schäßburger Nachrichten*, Folge 41, 2014 (Germania).

Traducerea în limba germană este în pregătire.

Cartea este un mijloc de neprețuit pentru a cunoaște, înțelege și admira cultura transilvăneană, care s-a plămădit în cursul secolelor din multiple elemente, contribuția comunității săsești fiind cea mai pregnantă.

Mesajul autobiografiei Ioanei Heidel este acela de a trece dincolo de orizont, de a birui prejudecăți, de a pătrunde în necunoscut, întâmpinându-l cu respect și admirație.

O carte cuceritoare.